

Ольга ІВАНОВА

кандидат економічних наук, доцент,
проректор з науково-дослідної роботи
Харківського гуманітарного університету
«Народна українська академія»

**ХІІ МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-
ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ,
«ПРІОРИТЕТИ
РОЗВИТКУ
СУЧАСНОЇ
ОСВІТИ: ТЕОРІЯ,
МЕТОДОЛОГІЯ,
ПРАКТИКА»**

© Іванова О., 2014

спішна і конструктивна трансформація сучасного суспільства неможлива без модернізації освіти. У сучасну епоху, що започаткувала формування інформаційної цивілізації, проблеми освіти, особливо її теперішнього і майбутнього стану, стають досить актуальними, оскільки нинішня система освіти визначає контури глобальної ситуації ХХІ століття. Освіта постає як стратегічно важлива сфера соціального життя, адже саме вона формує інтелектуальний потенціал, закладає основи самостійності й здатності до виживання в умовах міжнародної конкуренції, саме освіта сприяє розвитку всіх видів соціально значимої діяльності, вона зобов'язана взяти на себе провідну роль у забезпеченні, своїми специфічними засобами, умов для виходу світового соціуму з системної кризи, у якій він опинився.

Проблеми освіти завжди займали й продовжують займати одне з провідних місць у діяльності держави, усіх її структур. Саме освіта є основним засобом відтворення й розвитку культури, духовного, інтелектуального та професійного потенціалу соціу-

му, постійного продукування ментальності всіх рівнів. Нові умови розвитку сучасного світу змушують дивитися на освіту як на щось таке, що здатне допомогти у вирішенні глобальних світових проблем. Проблема аналізу сучасного стану освіти відноситься до однієї з найбільш актуальних і важко розв'язуваних з усього масиву дослідницьких проблем гуманітарних наук. У зв'язку з цим дослідження ціннісно-цільових пріоритетів сучасної освіти набуває особливої важливості.

Цей дуже актуальний напрям було розглянуто як тему традиційного наукового форуму, який проводиться на базі Харківського гуманітарного університету «Народна українська академія». У Народній українській академії 18 і 19 лютого 2014 року проходила XII Міжнародна науково-практична конференція, у якій взяли участь понад 100 фахівців, які розробляють різні аспекти модернізації освіти в сучасному світі. На конференції були обговорені такі проблеми: освіта в структурі цивілізаційних трансформацій; суспільство і освіта: розширення можливостей взаємодії (теоретико-методологічні та праксеологічні аспекти); закономірності, тенденції і суперечності в системі сучасної освіти; успішність випускників як головний критерій якості роботи навчального закладу; конкурентоспроможна особистість: особливості підготовки в сучасних умовах; місце і роль виховання в освітньому процесі; нові освітні практики. Саме на сьогодні дуже важливі погляди на окремі складові системи освіти та на те, як вона розвивається в цілому [2].

Серед учасників конференції були відомі вчені, ректори ВНЗ та директори шкіл, викладачі вищої школи, вчителі, аспіранти, магістри. Досить широко була представлена й географія учасників: Російська Федерація (Москва і Санкт-Петербург, Белгород, Нижній Новгород, Саратов), Казахстан, Білорусь, Латвія, Швеція. Від України були присутні представники практично всіх вузівських центрів країни.

Виступи на конференції були покликані розкрити важливість інноваційного підхо-

ду до освіти у XXI столітті з урахуванням подолання низки таких сучасних проблем, як освітня нерівність вищої освіти в країні та соціокультурні бар'єри модернізації української вищої школи, зробивши акцент на пріоритети розвитку сучасної освіти. На конференції вчені могли висловити свою думку щодо проблем розвитку сучасної освіти, що, безумовно, важливо, оскільки Народна українська академія являє собою інтегрований експериментальний науково-освітній комплекс.

Приваблювала не тільки тема конференції, але й не зовсім звичайний її формат. На початку присутні заслухали протягом години доповідь метра, яким у цьому році виступав доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри макроекономічного аналізу, заступник наукового керівника Національного дослідного університету «Вища школа економіки» (м. Москва) Л. Л. Любимов, який задав основний тон і настрій конференції, а його блискучий виступ не залишив байдужим нікого.

Після його доповіді «Освіта XXI століття: від дошкільного дитинства до пенсії» присутні ще протягом години активно обговорювали поставлені доповідачем проблеми, такі як акценти нового шкільного стандарту в Росії, завдання вчителя і його можливості, масовізація та безперервність освіти як головні виклики епохи, цілі й можливості реформування сучасної освіти і ряд інших.

Розвиваючи думки, сформульовані Л. Л. Любимовим, слухачам представили свої доповіді експерти. Кожна з доповідей, викладених відомими вченими з українських, дискусійних питань, будила думку, дозволяла коригувати свої позиції, надихала на активізацію і теоретичної, і практичної роботи.

Одним з перших експертів виступав В. С. Бакіров, доктор соціологічних наук, професор, академік НАН України, ректор Харківського національного університету ім. В. М. Каразіна, голова Ради ректорів Харківського вузівського центру та голова оргкомітету конференції. У його до-

повіді «Соціокультурні бар'єри модернізації української вищої школи» був наданий глибокий аналіз причин, що гальмують процес модернізації вищої школи, ускладнюють функціонування вищих навчальних закладів у нових історичних умовах. Один із головних висновків, зроблених у доповіді В. С. Бакірова, полягає в тому, що модернізація української вищої школи повинна носити не «наздоганяючий характер», а «проектний», який враховує і світові тенденції суспільного розвитку, і специфіку української національної системи освіти. Особливо важливо враховувати саме соціокультурні бар'єри на шляху модернізації і, перш за все, традиційні форми свідомості, поведінкові стереотипи і людські взаємини, які практично не сумісні з функціонуванням модернізованої вищої школи.

З великим інтересом сприйняли учасники конференції статистичні дані і постановку проблем у доповідях професора С. М. Оксамитної («Освітня нерівність та експансія вищої освіти в Україні»), професора Л. Г. Сокурянської («Взаємодія в системі «школа-ВНЗ» як пріоритетний напрям модернізації освіти»), ректора Дніпропетровського університету бізнесу і права ім. А. Нобеля професора Б. І. Холода, який обґрунтував висновок про те, що найважливішим пріоритетом вищої школи сьогодні є її інноваційна діяльність. З несподіваною і глибоко опрацьованою темою «Плагіат професіоналів» виступив професор Ліннеус університету (Швеція) Свен-Олоф Ірє Коллін. Він розкрив особливості плагіату серед викладачів Швеції, показав можливі форми боротьби з ним та його запобігання.

Найважливіші положення у роботі з кадровим корпусом в умовах української вищої школи сформулювала у своїй доповіді модератор засідання, співголова оргкомітету конференції, ректор Народної української

академії професор В.І. Астахова. Її висновок про те, що проблема підготовки кадрів нової генерації є вихідним, основним пріоритетом розвитку сучасної освіти, знайшов повне розуміння й підтримку слухачів.

У цілому формат конференції – невелика кількість учасників, відомих фахівців у справі дослідження проблем освіти, – дозволив не тільки заслухати цікаві доповіді, а й поставити питання, обмінятися думками, сформулювати конкретні висновки та визначити проблемні зони. Учасники конференції одностайно погодилися з тим, що вихідними пріоритетами для розвитку сучасної освіти стали: по-перше, безперервна освіта, по-друге, підготовка кадрів нової генерації, які розуміють і приймають нові вимоги навчання й виховання, і, по-третє, інтенсивне впровадження ринкових відносин в освітній процес, комерціалізація освіти й пов'язане з нею найгостріше протиріччя між двома ціннісними системами – «класичним академізмом» та «академічним капіталізмом».

Хотілося б відзначити традиційно високий рівень проведення конференції та цікаві виступи доповідачів, діалогову форму роботи, обмін думками й можливість вступити в дискусію на будь-якому з етапів обговорення. Це була професійна, потрібна й важлива розмова про освіту, яка допомогла гостріше відчувати болючі точки сучасної освіти, що вкотре є підтвердженням того, що академія створювалася не просто як навчальний, а як навчально-науковий комплекс безперервної освіти.

Ознайомлення з матеріалами конференції, представленими у двох книгах загальним обсягом 32 друк. арк., дозволить не тільки чітко уявити рівень і спрямованість дослідження сучасних освітніх процесів, а й дізнатися про певний практичний досвід, накопичений у системі освіти в роки її інтенсивного реформування.